

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Præmittenda ad resolutionem quæstionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

ab eo excludat motus anxietatis & dubitationis: quod non habet locum in nostra Theologia, ob defectum claritatis, & evidentiam, quæ caret in hoc statu viæ. Unde in patria, in qua erit conjuncta cum scientia beata, cui subalternatur, & ratione hujus conjunctionis, habebit non solum certitudinem, sed etiam evidentiam suorum principiorum, erit certior omni cognitione naturali, non solum secundum se, sed etiam quoad nos.

ARTICULUS VI.

An Theologia sit habitus, non solum extrinsecus & objective, sed etiam intrinsecus & entitativè supernaturalis?

§. I.

Premittenda ad resolutionem questionis?

Notandum primò: scientiam esse quandam habitum per demonstrationem acquisitum, seu quandam qualitatem, in intellectu residuam, & permanentem, quæ inclinatur ad rectè, faciliter, constanter, & delectabiliter discurrendum circa aliquod objectum, & cui deserviunt species intelligibiles, diversa objecta representantes: unde cum Theologia sit scientia, est habitus quidam, per demonstrationem Theologicam acquisitus, quò intellectus inclinatur ad rectè, suaviter, ac delectabiliter discurrendum de Deo, & rebus divinis, & ad deducendas conclusiones certas & infallibiles, ex principiis revelatis, & fide divinâ creditis. Quærimus ergo, an talis habitus sit intrinsecus & entitativè supernaturalis, aut extrinsecus tantum & objective, sive, ut alii loquuntur, radicaliter & præsuppositivè: Pro cuius resolutione.

Notandum secundò: de supernaturalitate alicujus effectus, non esse judicandum ex causa remota & mediata, sed ex proxima & immediata: unde si ista sit purè naturalis, effectus etiam erit in entitate naturalis, nec excedet ordinem & limites naturæ. Ratio est, quia virtus causæ remotæ & radicalis, modificatur, determinatur, & veluti deprimitur per influxum & operationem proximam & immediatam: ut constat in influxu solis, & aliorum corporum cælestium, qui modificatur & determinatur à causis proximis & inferioribus. Et hoc præcipuè habet locum in scientiis, in quibus, ut communiter dicitur, conclusio sequitur debiliorem partem, & magis sapit naturam & condiciones principii proximi, quam remoti. Unde videmus ex assensu primorum principiorum, & aliâ præmissâ, non generari habitum primorum principiorum, sed alium inferioris ordinis, nempe scientiam, vel opinionem; & licet Major sit scientifica, si tamen Minor sit opinativa, non causatur scientia, sed opinio.

Notandum tertio: principia Theologiæ (scilicet articulos fidei, ex quibus conclusiones Theologiæ deducuntur) duobus modis posse considerari: primò quatenus sunt in se absolute vera, & prout dicunt ordinem ad primam veritatem revelantem, secundò quatenus dicunt ordinem ad conclusiones, quæ ex illis inferri possunt, mediante discursu; & quatenus eas virtualiter continent, vel in illis virtualiter continentur, Primò modo talia principia sunt formaliter

revelata, & pertinet ad habitum fidei, secundò modo spectant ad Theologiam, inferentem conclusiones ex illis principiis, vel conclusiones jam deductas in illa solventem, nec sunt formaliter, sed virtualiter tantum revelata, aut relevantia ipsas conclusiones.

§. II.

Resolutio difficultatis propositæ.

Dico igitur: licet habitus Theologiæ, sit extrinsecus & objective; vel radicaliter & originativè supernaturalis, quia versatur circa objectum supernaturalis, & dependet ab habitu fidei, in quo tanquam in semine, vel radice continetur; intrinsecus tamen & secundum suam entitatem, naturalis est. Ita communiter sentiunt nostri Thomistæ, Navarretæ, Joannes à S. Thoma, Philippus à S. Trinitate, & alii qui de hac materia scripserunt: quamvis aliqui recentiores, in manuscriptis oppositum doceant, & existimant Theologiam esse habitum entitativè supernaturalis.

Probatur primò conclusio ratione quæ communiter utuntur nostri Thomistæ. Nullus habitus entitativè & intrinsecus supernaturalis, a actibus nostris acquiritur: Sed Theologia acquiritur nostris actibus: Ergo non est habitus entitativè & intrinsecus supernaturalis. Minor expressè docetur à D. Thoma, tum in Prologo sententiarum, quæst. unica art. 3. quæst. 3. ubi hæc scribit: *Sicut habitus primorum principiorum habetur à natura, sed acquiritur habitus conclusionum ex primis principis deductarum: ita etiam in hac doctrina, non acquiritur habitus fidei, qui est quasi habitus principiorum, sed acquiritur habitus eorum quæ ex eis deducuntur.* Tum etiam hic art. 6. ad 3. & 2. 2. quæst. 54. art. 1. ad 2. ubi adducens discrimen inter sapientiam, quæ est donum Spiritus Sancti, & nostram Theologiam, asserit illud in eo consistere, quod illa habetur per infusionem, ista verò per studium humanum acquiritur. *Sapientia* (inquit) *qua ponitur donum Spiritus Sancti, differt ab ea quæ ponitur virtus intellectualis acquisita: nam, hæc acquiritur studio humano, illa autem est desursum descendens, ut dicitur Jacobi 3.* Id etiam experientia constat, cum modus naturalis acquirendi habitum Theologiæ, non sit eum expectare ab infusione Spiritus Sancti, sicut expectari debent prophetia, gratia miraculorum, & aliæ gratiæ gratis datæ, quæ non omnibus fidelibus conceduntur: unde videmus eos solum qui vacant speculationibus, lectionibus librorum, & aliis litterarum exercitiis, talem habitum acquirere, non verò eos qui otio indulgent, & hujusmodi studia & exercitia negligunt. Major verò, in qua videtur consistere difficultas, suaderi potest, tum quia omne ens supernaturalis per se perit causas naturales; & excedentes nostram acquisitionem; tum etiam, quia nullus est assignabilis alius habitus supernaturalis; qui per nostros actus acquiratur.

Nec valet si dicas, nostram Theologiam, etsi sit entitativè supernaturalis, posse tamè a actibus nostris acquiri, non verò alios habitus naturales, quia illa supponit fidem, à qua potest causari tanquam ab habitu primorum principiorum. Non valet, inquam, si enim ex hoc quod Theologia præsupponat fidem, posset inferri quod ipsa, etsi entitativè supernaturalis, tamen a actibus